

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/165/2018
Identifikačné číslo spisu:	1112229902
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Lalič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1112229902.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu U. Ž.H., bývajúceho v I., L. V. XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou SODOMA VULGAN, spol. s r. o., so sídlom v Bratislave, Kominárska 2, 4, IČO: 47 254 084, proti žalovanému Železnice Slovenskej republiky, Bratislava, v skrátenej forme „ŽSR“, so sídlom v Bratislave, Klemensova 8, IČO: 31 364 501, o zaplatenie 1 445,60 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 11 Cpr 8/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. septembra 2017 sp. zn. 8 CoPr 9/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 21. októbra 2015 č. k. 11 Cpr 8/2012-239 žalobu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Dospel k záveru, že nárok, ktorého sa žalobca po pripustení zmeny žaloby a jej čiastočnom späťvzatí domáha, je mzdovým nárokom za neaktívnu časť pracovnej pohotovosti, ktorý mu v zmysle § 96 ods. 3 Zákonníka práce patrí vo výške pomernej časti základnej zložky mzdy, najmenej však vo výške minimálneho mzdového nároku. Súd prvej inštancie žalobcovi nepriznal uplatnený nárok za obdobie od decembra 2009 do 10. júna 2011 vzhľadom na úspešne vznesenú námietku premĺčania a nárok za obdobie od 11. júna 2011 do novembra 2011 pre jeho nedôvodnosť, pretože žalovaný žalobcovi mzdu za neaktívnu časť pracovnej pohotovosti za uvedené obdobie, pri vyčíslení ktorej vychádzal zo sumy minimálneho mzdového nároku za hodinu, v celom rozsahu zaplatil, a teda táto jeho povinnosť splnením zanikla.

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu rozsudkom z 26. septembra 2017 sp. zn. 8 CoPr 9/2016 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol, že žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Konštatoval, že súd prvej inštancie správne právne posúdil uplatnený nárok ako mzdový nárok za neaktívnu časť pracovnej pohotovosti, ktorý žalobcovi patrí vo výške pomernej časti základnej zložky mzdy za každú hodinu neaktívnej časti pracovnej pohotovosti na pracovisku, ktorá v zmysle § 96 ods. 3 Zákonníka práce nesmie byť nižšia ako aktuálna minimálna mzda

za hodinu, čo súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí aj zohľadnil. Vo vzťahu k námietke žalobcu o nesprávnom určení výšky mzdy za neaktívnu pracovnú pohotovosť uviedol, že táto námietka je len všeobecným konštatovaním nesprávnosti bez uvedenia konkrétnej sumy, ktorá by podľa názoru žalobcu zodpovedala správnej výške pomernej časti mzdy za konkrétne obdobie a ktorú by mu mal žalovaný zaplatiť. Z uvedených dôvodov sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie a jeho rozsudok ako vecne správny potvrdil.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie z dôvodu uvedeného v § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. Podľa jeho názoru tento rozsudok spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, keď odvolací súd a rovnako aj súd prvej inštancie nesprávne stotožnili pojem pomerná časť základnej zložky mzdy s pojmom minimálnej mzdový nárok. V zmysle § 96 ods. 3 Zákonníka práce zamestnancovi patrí mzda za neaktívnu časť pracovnej pohotovosti vo výške pomernej časti základnej zložky mzdy dojednanej v pracovnej zmluve; vo výške minimálneho mzdového nároku iba v tom prípade, ak by pomerná časť základnej zložky mzdy bola nižšia ako je minimálna mzda. Žalobca mal v pracovnej zmluve so žalovaným dohodnutú len jedinou zložku mzdy, a to pevne určenú mesačnú mzdu bez rozlíšenia jej základnej zložky a príplatkových zložiek, ktorá bola vyššia ako osobitným predpisom ustanovená minimálna mzda, preto bolo pri určení výšky jeho mzdy za neaktívnu časť pracovnej pohotovosti potrebné vychádzať z pomernej časti jeho základnej zložky mzdy dojednanej v pracovnej zmluve. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že neaktívna časť pracovnej pohotovosti je síce započítavaná do pracovného času a patrí za ňu mzda, ale táto mzda sa nemusí zhodovať s výškou mzdy za vykonanú prácu. Zamestnancovi za neaktívnu časť pracovnej pohotovosti na pracovisku nepatrí celá základná zložka mzdy, ale len jej pomerná časť, ktorá môže byť určená viacerými spôsobmi. V prípade žalobcu bola dohodnutá v Smernici pre odmeňovanie zamestnancov ŽSR, ktorá je súčasťou kolektívnej zmluvy, a to celoplošne vo výške aktuálnej minimálnej mzdy. Vzhľadom na uvedené zastáva názor, že neporušil žiadne zákonné ustanovenia a žalobcovi vyplatil všetky nároky, ktoré mu patrili na základe vzájomnej dohody. Z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považuje za vecne správny a navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre to, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

6. Podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

7. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

8. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí).

9. Z uvedeného teda vyplýva, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver dovolacieho súdu rozhodujúceho o jej dovolaní.

10. Žalobca v dovolaní tvrdí, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva v neprávnom právnom posúdení veci, keď odvolací súd a rovnako aj súd prvej inštancie vyčíslili jeho mzdový nárok za neaktívnu časť pracovnej pohotovosti za obdobie od júna do novembra 2011 len z minimálnej mzdy a nie z pomernej časti základnej zložky mzdy, hoci v konaní bolo preukázané, že základná zložka jeho mzdy podľa pracovnej zmluvy je vyššia ako minimálny mzdový nárok podľa osobitného predpisu. Podľa jeho názoru súdy na zistený skutkový stav nesprávne aplikovali ustanovenie § 96 ods. 3 Zákonníka práce, pričom k tomuto omylu došlo tým, že súdy nesprávne stotožnili pojem pomerná časť základnej zložky mzdy s pojmom minimálny mzdový nárok. Prípustnosť svojho dovolania zakladá na tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky - ako je nutné vykladať pojem pomerná časť základnej zložky mzdy a či je možné ho stotožňovať s pojmom minimálny mzdový nárok, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.).

11. Podľa § 96 ods. 3 prvej vety Zákonníka práce za každú hodinu neaktívnej časti pracovnej pohotovosti na pracovisku podľa odseku 2 patrí zamestnancovi mzda vo výške pomernej časti základnej zložky mzdy, najmenej však vo výške minimálneho mzdového nároku ustanoveného v § 120 ods. 4 v Sk za hodinu pre prvý stupeň náročnosti práce (resp. s účinnosťou od 1. septembra 2011 najmenej však vo výške minimálnej mzdy v eurách za hodinu podľa osobitného predpisu).

12. Pokiaľ žalobca tvrdí, že k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci došlo v dôsledku nesprávnej interpretácie ustanovenia § 96 ods. 3 Zákonníka práce, keď súdy stotožnili pojem pomerná časť základnej zložky mzdy s pojmom minimálny mzdový nárok, podľa názoru dovolacieho súdu takýto záver z rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nevyplýva. Skutočnosť, že súdy v rámci právneho posúdenia vyvodili záver, že žalobcovi za predmetné obdobie patrí mzda za neaktívnu časť pracovnej pohotovosti vo výške minimálnej mzdy za hodinu, neznamena, že pojem pomerná časť základnej zložky mzdy s pojmom minimálny mzdový nárok skutočne stotožnili. Práve naopak, z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií vyplýva, že súdy rozlišujú medzi pojmom základná zložka mzdy a pojmom minimálny mzdový nárok a reflektujú vzájomný vzťah medzi nimi vyjadrený v ustanovení § 96 ods. 3 Zákonníka práce, a to že zamestnancovi za každú hodinu neaktívnej časti pracovnej pohotovosti na pracovisku patrí alikvotná časť základnej zložky mzdy, najmenej však vo výške minimálnej hodinovej mzdy podľa osobitného predpisu. Pokiaľ by rozhodnutie odvolacieho súdu bolo nesprávne preto, že súd uvedený žalobcov mzdový nárok vyčísľal z výšky minimálnej mzdy a nie z výšky základnej zložky jeho mzdy podľa pracovnej zmluvy, k tejto žalobcom tvrdenej vade nesprávneho právneho posúdenia veci ale nedošlo v dôsledku stotožnenia uvedených pojmov. Z tohto dôvodu žalobcom vymedzená právna otázka nemôže byť relevantná pre založenie prípustnosti dovolania v prejednávanej veci.

13. So zreteľom na uvedené žalobcom nastolená právna otázka, či pojem pomerná časť základnej zložky mzdy možno stotožňovať s pojmom minimálny mzdový nárok, nebola určujúca (kľúčová) pre meritorne rozhodnutie vo veci, od jej vyriešenia rozhodnutie odvolacieho súdu (a ani súdu prvej inštancie) nezáviselo, a preto nemôže byť spôsobilá založiť prípustnosť podaného dovolania. Prípustnosť dovolania žalobcu teda z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. nevyplýva.

14. Dovolací súd nad rámec dovolacieho prieskumu považuje za potrebné uviesť, že na základe § 96 ods. 3 Zákonníka práce zamestnancovi za každú hodinu neaktívnej časti pracovnej pohotovosti na pracovisku patrí mzda vo výške pomernej časti základnej zložky mzdy, ktorú mal dohodnutú so zamestnávateľom v pracovnej zmluve, a len v prípade, že by základná zložka jeho mzdy nedosahovala výšku minimálneho mzdového nároku za hodinu, zamestnancovi patrí mzda za neaktívnu časť pracovnej

pohotovosti vo výške minimálnej mzdy. Ustanovenie § 96 ods. 3 Zákonníka práce je však subsidiárnej povahy a použije sa len v prípade, ak si zamestnanec so zamestnávateľom nedohodli mzdu za neaktívnu časť pracovnej pohotovosti na pracovisku iným spôsobom, napríklad osobitným dojednaním jej výšky resp. spôsobu určenia jej výšky v pracovnej zmluve alebo odkazom na kolektívnu zmluvu. Pokiaľ medzi zamestnávateľom a jeho zamestnancami bola uzavretá kolektívna zmluva, v ktorej v rámci mzdových podmienok bola dohodnutá osobitná úprava mzdy za neaktívnu časť pracovnej pohotovosti na pracovisku, v takomto prípade sa uplatní zásada pacta sunt servanda a zamestnancovi táto mzda patrí v takto dohodnutej výške. Uvedené je relevantné aj v prejednávanej veci, keď z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný mal so svojimi zamestnancami osobitne dohodnutú výšku mzdy za neaktívnu časť pracovnej pohotovosti na pracovisku v kolektívnej zmluve, súčasťou ktorej je Smernica pre odmeňovanie zamestnancov ŽSR, a to vo výške aktuálnej minimálnej hodinovej mzdy (III. kapitola, časť 14, bod 82 uvedenej smernice). Ak súdy dospeli k záveru, že žalobcovi patrí mzda za neaktívnu časť pracovnej pohotovosti za uvedené obdobie vo výške minimálnej mzdy (teda vo výške osobitne dohodnutej kolektívnou zmluvou), tento záver je vecne správny. Z uvedeného dôvodu žalobca neopodstatnene tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 C.s.p.).

15. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. nevyplýva, dovolací súd jeho dovolanie ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p.

16. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.